

Att tala med Gud om sina misslyckanden

Predikan hållen i Korskyrkan, Borås, söndagen den 2 mars 2008, av Micael Nilsson

Ernest Hemingway skrev en gång en novell, "The Capital of the World". Den inleds med en liten berättelse om en olycklig far som bestämmer sig för att försöka försonas med sin son, som rymt till Madrid. Med tiden övervinner kärleken motsättningarna och fadern ångrar allt hårt som blivit sagt. Han längtar efter sin pojke igen. Alltså sätter han ut en annons i tidningen El Liberal: "Paco, möt mig vid hotell Montana kl. 12 på tisdag. Allt är förlåtet. Pappa." Nu är Paco ett ganska vanligt namn i Spanien, så när fadern tillslut kommer gående över torget vid middagstid den uppgjorda tisdagen står där inte mindre än 800 unga män vid namn Paco och väntar på sina fäder.

Det är en gripande bild av vårt behov av förlåtelse. Bibeln säger, Rom 3:23, NLB: "Alla har ju syndat och förlorat gemenskapen med Gud."

- Syndat... Många ryggar tillbaka inför ordet. Ordet har med skuld och skam att göra.

Ibland skyller man dessa skuldkänslor på religionen. I Sverige får Luther ofta vara den som får klä skott för dessa beskyllningar. Fast han i själva verket ju var en man som ägnade sitt liv åt att hjälpa människor att bli av med sina skuldkänslor.

- Alla har syndat... Därför är vi många som står där vid torget och vill bli förlåtna.

- Den av er som är utan synd kan kasta den första stenen, sa Jesus till några människor som ville stena en äktenskapsbryterska, på ett annat torg. Det var så tydligt vad hon gjort. Sina egna synder hade de glömt – eller kanske bara gömt.

- Den av er som är utan synd kan kasta den första stenen... och den ene efter den andre får släppa sina stenar i takt med att självinsikten växer som en soluppgång och lägger det egna livet under sanningens ljus. Och snart har de alla gått. För... "Alla har... syndat och förlorat gemenskapen med Gud."

Bill Hybels berättar i sin bok "För upptagen för att inte be", om Harry. Harry hade lyssnat till en predikan om att vi alla har syndat, men Harry höll inte med. – Jag anser inte att jag är en syndare, sa Harry. Och Bill Hybels berättar vidare: "Harry var en kille man kunde tala klarspråk med, så jag sade, '...Du har varit gift i 25 år. Har du varit absolut trogen din fru hela tiden?' Han skrockade och sade: 'Ja, som du vet är jag försäljare. Jag reser mycket...' Vi visste båda vad det var han medgav. 'Okej, sade jag, 'när du redovisar dina utgifter, lägger du då till något som egentligen inte hade med affärerna att göra?' 'Alla gör det', svarade han. 'Och när du är ute och säljer din produkt, händer det då någon gång att du överdriver – säger att den kommer att göra något den inte kan, eller lovar att skicka den imorgon, när du vet att det inte kommer iväg förrän nästa vecka?' 'Det är så det funkar', sade han. Jag såg honom rakt i ögonen och sade: 'Du har precis berättat för mig att du är en äktenskapsbrytare, en lögnare och att du fuskar. Upprepa de orden efter mig – jag är en äktenskapsbrytare, en lögnare och jag fuskar.' ... 'Använd inte de där hemska orden', sade han. 'Jag sade bara att det var någonting vid sidan om, lite av det och lite av det där...' 'Nej', sade jag. 'Säg bara som det är. Du är en äktenskapsbrytare, en lögnare och du fuskar. För mig innebär det att du är en syndare i förtvivlat behov av en frälsare.'

Det är svårt att möta sanningen om sig själv.

Men det är faktiskt ännu svårare att fly den.

Inom psykologin har man hittat på ett annat ord för skuld känslor. På 1950-talet utvecklades en teori av en man som hette Leon Festinger. Han kallade skuld känslor för "kognitiv dissonans". Kognitiv dissonans uppstår när det blir en konflikt i tankelivet, när våra handlingar bryter mot våra ideal. Ett uppslagsverk säger: "Detta tillstånd av kognitiv dissonans upplever vi som obehagligt och enligt teorin löser vi detta genom att ändra en av de motstridiga kognitionerna." (Wikipedia)

Vad betyder det? Det betyder att man antingen får ändra sina ideal eller sina handlingar för att komma till rätta med problemet. Antingen slutar man upp med att leva i otrohet eller så förändrar man sin syn på otrohet.

Kognitiv dissonans – det låter som ett annat ord för ett plågat samvete. Det förändrar knappast saken i sig om vi hittar på andra ord för vår skuld. Det har slagit mig många gånger när jag hört vårt lands ledare, företagsledare och politiker, som i olika sammanhang ertappats med skattebrott, flykt från TV licenser, användande av svartarbete städskor, utnyttjande av så kallade "sexuella tjänster", eller vad det varit, hur många ord vi använder för att fly vårt ansvar. Det har hetat: - Jag gjorde ett misstag, jag hade dåligt omdöme, det var slarv, jag var i tidsbrist... men så sällan hör man orden: - Jag gjorde fel, förlåt mig. Jag svek. Jag noterade dock att Bill Clinton ändå till slut fick fram dessa ord, vilket hedrar honom mitt i eländet: - Jag gjorde fel. Jag svek. Det jag gjort var orätt.

Precis som kung David. Han föll som en ynkrygg, men stod upp som en man, 1 Krön 21:17: "Det var jag som gav befallning om att räkna folket. Jag är den som har syndat. Det är jag, herden, som har gjort orätt." Sådant hör man inte ofta.

En man vid namn William Justice skrev en gång en bok som han, fritt översatt, kallade "De 37 metoder vi använder för att ljuga för oss själva om vår egen skuld".

Vågar du höra några av dem?

1. Vi skyller ifrån oss

Vi skyller på andra, på samhället, på våra föräldrar, på omständigheterna - och ibland på djävulen. Vår synd är någon annans fel.

2. Vi slätar över

Det var inte så farligt. Ingen tog någon större skada. Det hände bara en gång.

3. Vi jämför med andra

I jämförelse med Hitler, Stalin och Idi Amin är jag trots allt ett helgon.

4. Vi förnekar det som hänt

Det blir uppenbart ibland när brottslingar som begått svåra våldsdåd, kanske mord, intervjuas i TV rutan att de inte har kontakt med sitt känsloliv. De orkar inte se vad de gjort utan lever ännu i förnekelse. Jag har mött föräldrar som svikit sina barn så djupt att det skulle bli så smärtsamt att ställa sig själva inför det att de tycks välja att trycka undan alla dessa tankar och känslor. Vissa människor hävdar att de alls inte minns, så långt kan förnekelsen gå.

Men problemet är att du inte kan förneka din skuld hur länge som helst. Vi kunde göra en liten lek för att illustrera det. Vi kunde gå till badhuset efter gudstjänsten och jag kunde utmana dig: - Låt oss se om du kan hålla 10 tennisbollar under vattnet i fem minuter. Då

skulle du få det jobbigt. Du lägger några under varje fot, några under varje hand, till slut får du använda hela kroppen. Du kanske tappar en. Den hoppar upp ur vattnet. Du försöker fånga den och tre till lossnar ur ditt grepp.

Så är det när vi försöker hålla skulden under ytan. Släpper du greppet kommer den upp. Det är jobbigt att leva i förnekelse. Det är tröttande och tärande.

5. Ett femte sätt är flykt

Vi försöker fly skulden. En del flyr in i missbruk av alkohol och droger. En del flyr in i sexuell promiskuitet. En del flyr in i en karriär och går helt upp i sitt arbete. Vi är kreativa när det gäller att söka flyktvägar, men vi kommer aldrig att lyckas. Inom anonyma alkoholisters tolvstegs-program säger man: Du är så sjuk som din sjukaste hemlighet är. Och du kommer förbli sjuk så länge den hålls hemlig.

Författaren Oscar Wilde skrev romanen "Dorian Grays porträtt". Den handlar om en stilig ung man som ser ett porträtt av sig själv. Han är nöjd med bilden, men sorgsen över tanken att han kommer att åldras. Med tiden kommer han att förlora sin skönhet men porträttet kommer att förbli lika vackert. Om de ändå kunde byta, suckar han. Och Dorian Gray får som han vill. Han förblir ung och vacker när porträttet åldras. Den sanna bilden av vem han är göms undan på vinden, men snart börjar bilden förändras. Dorian blir grym och porträttet blir detsamma, även om han själv förblir oförstörd. Han blir fylld av hat, han t.o.m. mördar en man, och porträttet, den sanna bilden av vem han faktiskt är förändras. En dag när han till slut gräver fram det gamla fotografiet och ser vem han blivit väljer han att avsluta sitt liv. Han står inte ut med att möta verkligheten.

För den verkligheten - sanningen om dig själv - kan du bara fly för en kort tid. Den kommer alltid ifatt tillslut. Och tillslut blir det alltför arbetsamt att leva i flykt.

Var är hoppet?

En radiokanal hade ett program där man fick ställa frågor till en terapeut. – Hur ska jag göra för att bli av med min skuld?, frågade en man. Terapeuten svarade: - Du kan inte bli av med den. Du måste lära dig att leva med den.

Det tror inte jag är sant. Jesus lär oss istället en bön. Den läser vi om och om igen tillsammans i vår. Vi läser den sakta. Vi läser den sats för sats. Det är en bön som Jesus har gett oss, inte bara för inläring och utantilläsning. Det är en slags vägledning fram till Gud och genom livet. Med hjälp av denna bön kan man närma sig Gud, men också sitt eget liv. Idag har vi kommit fram till orden: "...förlåt oss våra skulder."

Det är den nödvändiga bönen, för alla oss på torget som längtar efter nåd och en upprättad fadersrelation.

Den som ber dessa ord har slutat att skylla ifrån sig och att släta över. Den som ber dessa ord, utifrån sitt hjärta och i uppriktighet, har slutat att gömma sig bakom alla andra, slutat leva i förnekelse, slutat att fly.

Denna bön är nödvändig och livsviktig. George Bernard Shaw har sagt: "... lögnarens straff är att han inte kan tro på någon." D.v.s. den som kränker sanningen, den som ljuger, skadar sin egen förmåga att tro på någon, ja t.o.m. Någon med stort N. "Alla har... syndat och förlorat gemenskapen med Gud."

"...förlåt oss våra skulder." Den bönen stämmer nytt möte, med sanningen – och med Gud. Låt mig nu sist säga några stora ting men ändå helt kort om Guds förlåtelse.

1. Gud förlåtelse är omedelbar

Jes 55:7, ”Må den gudlöse överge sin väg, den ondskefulle sina planer. Må han vända om till Herren, så skall han förbarma sig över honom, vända om till vår Gud, som alltid vill förlåta.” Du kanske dröjer innan du förlåter. Det tar emot. Du vill hålla din motståndare över elden en stund, innan du gör vad du måste. Gud förlåter omedelbart.

2. Guds förlåter om och om igen

Mik 7:18: ”Vilken gud är som du, du som tar bort skuld och förlåter synd hos dem som är kvar av din egendom. Din vrede består inte för alltid, du vill helst visa nåd.”

Det kan vara svårt att tro på förlåtelse när man ska be om förlåtelse för samma synd för hundra eller tusende gången. Som om Gud skulle se på dig från himlen och säga: - Kan du åtminstone inte variera dig lite?

Men Gud vill helst visa nåd. Den äldre översättningen sa: ”...du har lust till nåd.”

3. Guds förlåtelse är av nåd

Rom 3:23-24: ”Alla har ju syndat och förlorat gemenskapen med Gud, han som kan rädda oss. Men nu har han gett oss en möjlighet som vi inte förtjänar. Han har visat oss nåd och låtit oss bli skuldfria inför honom genom att låta Jesus Kristus köpa oss fria från vårt slaveri under synden.”

Förlåtelse är en gåva. Jag läste om en liten pojke som besökte ett stort känt monument i Washington. Han blev stående inför monumentet beundrande. Så går han fram till parkvakten och säger: - Jag vill köpa det där monumentet. Parkvakten som är lite road av situationen svarar: För det första: Det är inte till salu. För det andra: Om det vore till salu så vore det så dyrt att du inte skulle kunna köpa det. För det tredje: Eftersom du är medborgare i det här landet så är det redan ditt.

Så är det med förlåtelsen. Den är inte till salu. Och om den vore till salu så skulle du ändå inte ha råd att köpa den. Men om du är ett Guds barn är den redan din, för Jesus har betalat priset åt dig.

4. Guds förlåtelse är fullkomlig

Hebr 8:12: ”Jag skall förlåta dem deras orättfärdighet, och deras synder skall jag aldrig mer komma ihåg.”

Jag läste om en man med en profetisk gåva. Han stannar inför en kvinna som kommit för att söka förbön: - Du har en stor synd i ditt förflutna, sa profeten. Kvinnan fryser till is. Detta har hon fruktat i alla dessa år. Jag har frågat Gud vad det är för synd, fortsätter profeten. Och Gud har svarat: - Jag kommer inte ihåg. Och äntligen förstår hon orden och vågar tro dem: ”deras synder skall jag aldrig mer komma ihåg.” Upp 21:5 säger: ”Och han som satt på tronen sade: ”Se, jag gör allting nytt.”

Avslutning

Så vad ska vi göra nu?

Varför inte be Jesu bön: ”...förlåt oss våra skulder.”

Inte bara "skulder" så där allmänt. Tala om för Gud vad det är för skulder som tynger. Var så tydlig med Gud som du vill att Gud ska vara med dig. Bekänn din skuld lika tydlig som du vill att hans förlåtelse ska bli.

Kanske kunde man tala om andlig sopsortering. Tala om för Gud vad det är som tynger, ge det namn och konturer. Ingen måste gå hem idag med samma skuld som du tog med dig hit. Ingen måste gå hem utan ett rent samvete.

För han som sitter på tronen säger: "Se jag gör allting nytt."

Som särskild hjälp, för att det ibland är så svårt att ta emot, ska vi idag gå till nattvardsbordet. Innan du går till bordet har du möjlighet att bekänna din synd, lägga bort det som tynger. När du sedan går till bordet för att ta emot, brödet och vinet - och Jesus själv tar du emot hans förlåtelse och en helt ny start, för Jesus säger, Matt 26:28: "Detta är mitt blod, förbundsblodet som blir utgjutet för många till syndernas förlåtelse." "Och han som satt på tronen sade: "Se, jag gör allting nytt."